

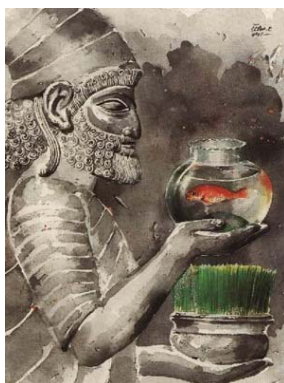

آثار باستانی و ارزش های تاریخی

نوروز باستانی

نویسنده: شمشاد امیری خراسانی

انتشار: ۲۸ اسفند ۱۳۹۲ - ۵ دقیقه مطالعه

چکیده مقاله

نوروز باستانی فرستنده و گردآورنده : جناب ضیاء - ط از جشن های ملی ، سه جشن نوروز ، مهرگان و سده ، امروز هم با شکوه ویژه در سطح ملی برگزار می شود ، و هر کوشش اهریمنی که در طی سده ها در کنار گذاشتن آن ها به کار رفته با شکست روبه رو شده است . امام محمد غزالی در کیمیای سعادت سفارش می کند که : ایرانیان جشن نوروز را و سده را نگیرند ! چراغانی نکنند ! لباس نو نپوشند ! حتی عزاداری کنند تا مجوس از بیم برود ! ولی برخلاف خواست نا به جای او ، مردم ایران پرست آن جشن را نگاه داشتند . تا سده هفتم میلادی میان جشن

نوروز باستانی

فرستنده و گردآورنده : جناب ضیاء - ط

از جشن های ملی ، سه جشن نوروز ، مهرگان و سده ، امروز هم با شکوه ویژه در سطح ملی برگزار می شود ، و هر کوشش اهریمنی که در طی سده ها در کنار گذاشتن آن ها به کار رفته با شکست روبه رو شده است . امام محمد غزالی در کیمیای سعادت سفارش می کند که : ایرانیان جشن نوروز را و سده را نگیرند ! چراغانی نکنند ! لباس نو نپوشند ! حتی عزاداری کنند تا مجوس از بیم برود ! ولی برخلاف خواست نا به جای او ، مردم ایران پرست آن جشن را نگاه داشتند . تا سده هفتم میلادی میان جشن های ملی و دینی ، تفاوتی نبود . زیرا دین ایران دین زرتشتی بود . گفت و گو در این باره پس از اسلامی شدن ایران ، پیش آمد .

...

نوروز بدون گفت و گو ، زیباترین جشن میان جشن های همه ادیان و اقوام و منطقی ترین مبدا برای آغاز سال است . در این جشن سه جنبه نجومی ، ملی و دینی با برجستگی به چشم می خورد . از دیدگاه نجومی ، این روز مقارن با اعتدال ربیعی یعنی هنگامی است که خورشید روی مدار استوا قرار می گیرد و روز و شب برابر است ، روزی که طبیعت از خواب زمستانی بیدار می شود و زندگی نو آغاز می کند ، روزی که زیبایی آفرینش در والاترین چهره خود

آشکار می شود . به گفته ابوریحان بیرونی : نوروز نخستین روز از فروردین ماه ، و پیشانی سال نو است ، و ششم فروردین ماه نوروز بزرگ باشد ، زیرا که خسروان بد آن پنج روز حق های حشم (خویشان و چاکران) و گروهان بگذارند و حاجت ها روا کردند و آن گاه بد آن روز ششم خلوت کردند خاصگان را و اعتقاد پارسیان اندر نوروز نخستین است که اول روزی است که از زمانه و بدو ملک آغازید گردیدن . (روز ششم ، روز خرداد فروردین ماه ، روز زایش اشوزرتشت سپنتمان است .) ... از دیدگاه ملی و تاریخی آمده است : هنگامی که جمشید شاه از کارهای سازندگی فارغ شد ، مردمان در آسایش ، کشور در آبادانی ، و همه چیز فراوان بود ، به دیوان فرمان داد تا تختی زرین و جواهرنشان برای او بسازند و او را به هوا برند و این روز را آغاز سال نو خواندند . به گفته سراینده بزرگ ملی فردوسی :

چو این کارهای وی آمد به جای ... ز جای مهی ، برتر آورد پای به فر کیانی یکی تخت ساخت ... چه مایه بر و گوهر اندر نشاخت که چون خواستی دیو برداشتی ... ز هامون به گردون بر افراستی چو خورشید تابان ، میان هوا ... نشسته بر او شاه فرمانروا سر سال نو ، هرمز فرودین ... بر آسوده از رنج تن ، دل ز کین چنین جشن فرخ از آن روزگار ... بمانده از آن خسروان یادگار

ابوریحان بیرونی می نویسد : به باور پارسیان در این روز جهان هستی یافت و آفرینش آغاز گردید . خیام در نوروز نامه می نویسد : و گویند چون ایزد تبارک و تعالی بد آن هنگام که فرمان فرستاد که ثبات گیرد تا تابش و منفعت او به همه چیزها برسد آفتاب از سر حمل برفت و آسمان او را برگردانید و تاریکی از روشنایی جدا گشت و شب و روز پدیدار شد و آن آغازی شد بر تاریخ جهان را .

از دیدگاه دین ، مراسم جشن نوروز همیشه با خواندن جشن آغاز می شود و زرتشتیان پیش از دید و بازدید نوروزی به " درمهر " و پرستشگاه های خود می روند و ستایش خداوند را به جای می آورند . شاهان هخامنشی در این روز در تالار آپادانا بار عام می دادند ، نمایندگان کشورهای خارجی ، استادان ، گروه های مختلف ، به پیشگاه شاه بار می یافتند ، هدیه می دادند و هدیه می گرفتند . داریوش کبیر در نوروز هر سال به معبد بابل می رفت و دست رب النوع بابل را می گرفت . شاهان ساسانی با شکوه فراوان ، نوروز را جشن می گرفتند . پادشاه با جامه ابریشمی در بارگاه می نشست و موبدان موبد با سینی بزرگی که در آن ، نان و سبزی ، شراب ، انگشتر ، شمشیر ، دوات و قلم و ... بود با اسب و باز به پیش شاه می رفت و شادباشی می گفت . پس از چیرگی تازیان ، در زمان بعضی از خلفای عباسی ، جشن نوروز با شکوه برگزار می شد . مثلاً آمده است که عمر بن عبدالعزیز خلیفه اموی و معتضد دو خلیفه عباسی با تقلید از سنت ساسانیان ، لباس زریفت می پوشیدند ، روی تخت می نشستند و سپس یک تن ، خوش صدا و خوش قدم ، به نام " امیر نوروزی " یا " میمنت " پروای ورود می خواست و شادباش می گفت . از زمان ساسانیان رسم بود که 25 روز پیش از نوروز بر روی هفت ستون گلی ، غلات یا حبوبات می کاشتند و هر کدام محصولش خوب می شد ، باور داشتند که آن محصول در آن سال خوب می شود . خانه تکانی ، لباس نو پوشیدن ، دید و بازدید و تبادل هدایا از سنت های این عید است . سفره هفت سین یا هفت شین (گویا درست تر است) ، که اشاره به هفت امشاسپندان است ... آتش ، آیینه ، اوستا ، گلاب پاشی و نقل سفید ، ظرف آب ، آویشن ، شاخه های سرو و مورد ، پلو ماهی ، انار و آجیل همه مفاهیم نمادی (سمبلیک) داشتند .

منبع : دیدی نو از دینی کهن - فلسفه زرتشت - دکتر فرهنگ مهر - چاپ هشتم 1388 - صفحه ، 184
188-

مشخصات فرستنده و نویسنده نوشتار

گرد آورنده : ضیاء ط

نگارنده : ضیاء ط

وبلاگ نگارنده: پیوند(اینجا را بفشارید)

ارجاع به این مقاله

شمشاد امیری خراسانی، «نوروز باستانی»، پارسیان دژ، ۱۳۹۲.

خواندن مقاله و پیوست‌های آن در وبسایت پارسیان دژ

نشانی ثابت این نسخه:

<http://parsijandej.ir/articles/1499/pdf/نوروز-باستانی.pdf>

آخرین ویرایش مقاله: ۲۷ مهر ۱۳۹۹